

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА ВИХОВАТЕЛЯ

підготовки магістрів
спеціальності **012 Дошкільна освіта**
освітньої програми **Дошкільна освіта**


Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Педагогічна риторика вихователя»
підготовки магістра, галузі знань «012 Дошкільна освіта», спеціальності
«Дошкільна освіта», за освітньою програмою «Дошкільна освіта»

Розробник: Фенко Марія Ярославівна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти (протокол № 2 від 23 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри:



Олександр Семенов

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Загальної педагогіки та дошкільної освіти

	СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ	
	<p align="center">«Педагогічна риторика вихователя» Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність 012 «Дошкільна освіта» Освітня програма «Дошкільна освіта» Рік навчання 1, семестр 2 Форма навчання денна Кількість кредитів ЄКТС 4 Мова викладання українська</p>	
Лектор курсу	Фенко Марія Ярославівна	
Контактна інформація лектора (e-mail)	maria_fenko@ukr.net	
Сторінка курсу		

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 4	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»	Навчальна дисципліна фахового вибіркового компонента
Модулів: 3	Напрямок підготовки: 012 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки: 1
Змістових модулів: 3		Лекції: 18 год.
ІНДЗ: -		Практичні (семінари): 20 год.
Загальна кількість годин: 120		Лабораторні: немає
Тижневих годин: 3,5 (для денної форми навчання):	Освітня програма: «Дошкільна освіта»	Самостійна робота: 74 год.

	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Консультації: 8 год. Форма контролю: залік
Мова навчання	Українська	
Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»	Навчальна дисципліна фахового вибіркового компонента
Модулів: 3	Напрямок підготовки: 012 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки: 1
Змістових модулів: 3		Лекції: 8 год.
ІНДЗ: -		Практичні (семінари): 10 год.
Загальна кількість годин: 120		Лабораторні: немає
Тижневих годин: 2,5	Освітня програма: «Дошкільна освіта» Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Самостійна робота: 86 год.
		Консультації: 16 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Фенко Марія Ярославівна
 Науковий ступінь – кандидат філологічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри Загальної педагогіки та дошкільної освіти
 Контактна інформація: +380964713249, maria_fenko@ukr.net
 Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу

Навчальний курс «Педагогічна риторика вихователя» зорієнтований на систематизацію знань та формування необхідних мовленнєвих умінь і навичок студентів спеціальності «Дошкільна освіта».

Демократичні процеси в українському суспільстві в наш час актуалізують питання ефективного, впливового, переконливого мовлення. У контексті таких процесів закономірно відбувається відродження загальної і галузевих риторик, стає актуальною риторична освіта в закладах вищої освіти, посилюється роль засобів риторики в різних комунікативних ситуаціях. Особливе значення ефективна мовленнєва взаємодія має в педагогічній сфері. Теорію і практику побудови професійно-педагогічного мовлення на засадах істини, добра, краси досліджує педагогічна риторика. Проблема педагогічної риторики актуальна вже тому, що вона пов'язана з майстерністю педагогічного впливу словом, дієвістю комунікативно-професійної технології розвивального культуровідповідного навчання та виховання.

Специфіка педагогічної діяльності передбачає оволодіння навичками спілкування у визначеному професійному колективі, вміннями, що забезпечують вирішення завдання, які становлять зміст професійної діяльності. Під час фахової підготовки вихователів домінують такі особливості, як: досягнення основних цілей виховання та навчання; успішне вирішення низки навчально-методичних і виховних завдань засобами вмілого педагогічного спілкування; оволодіння професійним мовленням, нормами мовленнєвої поведінки, що забезпечують результативність і ефективність діяльності педагога. Тому вагомою постає проблема набуття й удосконалення комунікативно-творчої діяльності вихователя.

Проблема оволодіння основами професійного мовлення ґрунтована на єдиній концепції, створена на базі цілісного курсу для студентів спеціальності «Дошкільна освіта». Основою цієї концепції постає дисципліна «Педагогічна риторика вихователя», спрямована на пошуки, теоретичне осмислення та практичне втілення оптимальних шляхів оволодіння ефективним, успішним, результативним професійним мовленням.

Оволодіння основами красномовства забезпечує вирішення проблеми формування комунікативної компетентності майбутнього вихователя, тому що дозволяє конкретизувати основні положення загальної риторики, продемонструвати специфіку застосування правил риторики в реальній мовленнєвій практиці, визначити теоретичний і практичний аспекти оволодіння професійним мовленням.

Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни

Попередні курси на яких ґрунтована дисципліна: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Дошкільна лінгводидактика».

Постреквізити навчальної дисципліни: «Методика розвитку мовлення дітей дошкільного віку», професійна діяльність вихователя.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити з основами класичної та сучасної риторики як науки про мисленнєво-мовленнєву діяльність, спрямовану на переконання, вплив і досягнення цілей під час мовної комунікації; а також виробити в студентів вміння й навички аналізувати та продукувати тексти різного типу відповідно до мети, спрямування й умов спілкування під час майбутньої професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглибити знання про риторику як науку й мистецтво;
- засвоїти ключові поняття курсу;
- проаналізував надбання риторичної науки в персоналіях і їхніх наукових доробках;
- опрацювати кращі зразки ораторських творів визначних риторів минувшини та сьогодення для подальшого послуговування їхнім досвідом;

- поглибити риторичні знання про зміст, правила та норми спілкування, про вимоги до мовленнєвої поведінки в різних комунікативно-мовленнєвих ситуаціях;
- засвоїти основні комунікативно-мовленнєві (риторичні) уміння;
- усвідомити специфіку мовленнєвого ідеалу як компонента загальної культури та педагогічного мовленнєвого (риторичного) ідеалу;
- особливості полемічного мистецтва, культури конструктивного діалогу (диспуту, полеміки, дискусії), етики оратора;
- навчити самостійно створювати промови різного жанру, виду й спрямування, ґрунтованих на здобутих знаннях;
- усвідомити критерії досконалого мовлення на основі критичного аналізу власного висловлювання та суспільної мовної практики.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач у результаті вивчення курсу:

Загальні:

- здатність організувати та здійснювати освітню діяльність на основі цілісного й системного наукового світогляду з використанням знань в сфері філософії освіти, здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати сучасні наукові досягнення в галузі мовознавства;
- здатність проектувати і здійснювати комплексні дослідження, у тому числі міждисциплінарні, на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії науки, здатність аналізувати та оцінювати сучасні наукові досягнення в галузі психологічної науки, мовознавства, літературознавства, методики навчання рідної та іноземних мов, літератур, психології;
- здатність планувати та вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку;
- здатність реалізувати ефективні психолого-педагогічні стратегії існування людини у суспільстві в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища;
- здатність засвоювати і реалізовувати наукові та культурні досягнення світової цивілізації з поважним ставленням до різних культур, релігій, прав народів і людини та ідеї збереження миру та толерантного існування;
- здатність реалізовувати у професійній діяльності настанови толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ;
- здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях;

Фахові:

- здатність реалізувати рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах, оперування лексичними, граматичними аспектами, ефективними засобами творення цілісного усного й писемного тексту, здатність до реалізації професійних усних презентацій;

- здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, лінгвістики;
- здатність моделювати інноваційне освітнє середовище та конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання української мови та літератури;
- здатність сприймати і розуміти культурологічні традиції та лінгвокраїнознавчі особливості мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв різних мов;
- здатність реалізувати достатній рівень мовної та мовленнєвої компетентностей на основі теорії та практики дискурсивного аналізу;
- здатність використовувати мовні засоби та мовленнєві структури у різних типах дискурсу, зокрема у професійному;
- здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань;
- здатність оперувати ключовими поняттями фахових дисциплін та розуміти об'єктивні тенденції розвитку сучасної філології;
- здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей, точок зору, наукових явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.

Політика навчальної дисципліни

Здобувач вищої освіти повинен:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- глибоко й усебічно оволодіти знаннями та вміннями, які будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- заздалегідь інформувати викладача у разі неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- складати залік, виконувати контрольні й інші роботи, що визначені навчальними планами.

Політика викладача щодо студента: засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 упродовж семестру. Якщо накопичувальний бал нижче 60, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до чинного законодавства.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					*Форма контролю/ Бали
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КРАСНОМОВСТВО ЯК МИСТЕЦТВО ТА НАУКА							
Тема 1. Ораторське мистецтво: передумови формування та історія розвитку	14	1	1		10	2	РМГ
Тема 2. Риторика – наука про ораторське мистецтво. Роди, види та жанри красномовства	10	2	2		6		РМГ, ДС, ДБ
Тема 3. Класична риторика: основні закономірності	9	1	1		6	1	РМГ, ДС
Тема 4. Практичні аспекти загальної риторики	11	2	2		6	1	РМГ, ДС
Тема 5. Оратор. Зовнішній вигляд та особистість промовця	10	2	2		6		РМГ, ДС, МКР
Разом за змістовим модулем 1	54	8	8		34	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ							
Тема 6. Педагогічна риторика як об'єкт наукового дослідження	9	1	2		6		РМГ, ДС
Тема 7. Історія красномовства крізь призму педагогічної риторики: європейський досвід	8	1	1		6		РМГ, ДС, ДБ
Тема 8. Історія педагогічної риторики в Україні	8	1	1		6		РМГ, ДС
Тема 9. Стилї та жанри педагогічного красномовства. Риторичний канон у педагогічному дискурсі	10	1	2		6	1	РМГ, ДС
Тема 10. Мовленнєві стратегії та тактики в риторичній діяльності педагога. Особливості педагогічного діалогу	11	2	2		6	1	РМГ, ДС, МКР
Разом за змістовим модулем 2	46	6	8		30	2	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА В ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ							
Тема 11. Риторика вихователя в досягненні пізнавальних, розвивальних і виховних цілей навчання української мови	10	2	2		5	1	РМГ, ДС, ДБ
Тема 12. Особливості формування риторичної культури майбутнього вихователя	10	2	2		5	1	РМГ, ДС, МКР
Разом за змістовим модулем 3	20	4	4		10	2	
УСЬОГО ГОДИН	120	18	20		74	8	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					*Форма контролю/ Бали
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КРАСНОМОВСТВО ЯК МИСТЕЦТВО ТА НАУКА							
Тема 1. Ораторське мистецтво: передумови формування та історія розвитку	12				10	2	РМГ
Тема 2. Риторика – наука про ораторське мистецтво. Роди, види та жанри красномовства	11	1	1		8	1	РМГ, ДС, ДБ
Тема 3. Класична риторика: основні закономірності	11	1	1		8	1	РМГ, ДС
Тема 4. Практичні аспекти загальної риторики	10		1		8	1	РМГ, ДС
Тема 5. Оратор. Зовнішній вигляд та особистість промовця	10		1		8	1	РМГ, ДС, МКР
Разом за змістовим модулем 1	54	2	4		42	6	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ							

Тема 6. Педагогічна риторика як об'єкт наукового дослідження	9	1	1		6	1	РМГ, ДС
Тема 7. Історія красномовства крізь призму педагогічної риторики: європейський досвід	9	1	1		6	1	РМГ, ДС, ДБ
Тема 8. Історія педагогічної риторики в Україні	9	1	1		6	1	РМГ, ДС
Тема 9. Стилi та жанри педагогічного красномовства. Риторичний канон у педагогічному дискурсі	9	1	1		6	1	РМГ, ДС
Тема 10. Мовленнєві стратегії та тактики в риторичній діяльності педагога. Особливості педагогічного діалогу	10				8	2	РМГ, ДС, МКР
Разом за змістовим модулем 2	46	4	4		32	6	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА В ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ							
Тема 11. Риторика вихователя в досягненні пізнавальних, розвивальних і виховних цілей навчання української мови	10	1	1		6	2	РМГ, ДС, ДБ
Тема 12. Особливості формування риторичної культури майбутнього вихователя	10	1	1		6	2	РМГ, ДС, МКР
Разом за змістовим модулем 3	20	2	2		12	4	
УСЬОГО ГОДИН	120	8	10		86	16	

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема
------------------	-------------

1	<p>Ораторське мистецтво: передумови формування та історія розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міфологія красномовства 2. 3. собливості красномовства культури Сходу 4. Зародження та розвиток риторики в Стародавній Греції 5. 6. иторика еллінської Греції 7. 8. раторське мистецтво Стародавнього Риму 9. Риторика в Римській імперії 10. Розвиток красномовства в середні віки та в епоху Відродження 11. 12. ізантійська теорія риторики 13. 14. ітчизняне красномовство 15. Неориторика
2	<p>Риторика – наука про ораторське мистецтво. Роди, види та жанри красномовства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Красномовство в системі гуманітарних наук 2. Риторика – наука про ораторське мистецтво 3. 4. сновні роди, види та жанри красномовства 5. Діалогічне красномовство. Мистецтво полеміки 6. Зв'язок риторики з іншими науками
3	<p>Класична риторика: основні закономірності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основоположні розділи класичної риторики 2. Основні поняття класичної риторики 3. Закони красномовства
4	<p>Практичні аспекти загальної риторики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. ромова: методика й етапи підготовки 3. 4. огіка й емоції в промові 5. 6. лементи художності та літературні прийоми в мові оратора 7. 8. труктура ораторського твору 9. 10. ипи промов 11. 12. 6. 13. 14. наліз промови оратора
5	<p>Оратор. Зовнішній вигляд та особистість промовця</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Образ оратора 2. Типи ораторів 3. Оратор та аудиторія. Образ аудиторії. Подолання опору аудиторії 4. Тактика оратора: принципи, способи, прийоми 5. Техніка дихання та техніка мовлення оратора 6. Зовнішня культура промовця. Невербальні засоби впливу на слухачів 7. Риторичний ідеал

6	<p>Педагогічна риторика як об'єкт наукового дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка поняття «педагогічна риторика» 2. Проблеми сучасної педагогічної риторики (загальної та фахової) у вітчизняній школі 3. Вивчення змісту й особливостей педагогічної риторики: філософсько-дидактичний, лінгвометодичний, лінгвістичний, лінгвокультурологічний, культурологічний, диференційований тощо.
7	<p>Історія красномовства крізь призму педагогічної риторики: європейський досвід</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження педагогічної риторики в європейській освіті та культурі 2. Розвиток педагогічної риторики в середньовічних школах Західної Європи 3. Педагогічна риторика періоду Відродження 4. Новий період у європейській культурі та освіті (від XVII століття до початку XX століття) 5. Новітній період в історії європейської освіти та культури (XX ст. – до сьогодні). Сучасний досвід європейської педагогічної риторики
8	<p>Історія педагогічної риторики в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Учительне» (педагогічне) красномовство у вітчизняній культурі та освіті XI–XVI ст. 2. Доба українського Відродження (друга половина XVI – XVII ст.) 3. Риторико-педагогічна діяльність професорів Києво-Могилянської академії 4. Українські ритори XIX століття 5. Вітчизняна педагогічна риторика кінця XIX ст. – початку XX ст. 6. Сучасна Україна і педагогічна риторика
9	<p>Стилі та жанри педагогічного красномовства. Риторичний канон у педагогічному дискурсі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилі педагогічного красномовства 2. Жанри педагогічного мовлення та їх особливості 3. Педагогічний дискурс як продуктивна інноваційна (творча) діяльність 4. Педагогічний дискурс як реальна мовленнєва взаємодія вихователя 5. Риторичний канон у педагогічному дискурсі
10	<p>Мовленнєві стратегії та тактики в риторичній діяльності педагога. Педагогічний діалог</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегії мовлення педагога-ритора в контексті комунікативно-педагогічної взаємодії 2. Мовленнєві тактики педагога в ситуаціях живомовного спілкування 3. Тактики виступу перед аудиторією 4. Тактики гармонізуючого діалогу 5. Тактики непрямого вербального спілкування (листування, телефонна розмова, за допомогою електронної пошти тощо) 6. Особливості педагогічного діалогу (формальний діалог, неактивний діалог, полемічний діалог, односторонній діалог (з домінуванням монологу вчителя), діалог-співпраця)

11	<p>Риторика вихователя в досягненні пізнавальних, розвивальних і виховних цілей навчання української мови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Риторичні засоби та їх роль в усному мовленні вихователя 2. Функційність тропів у педагогічному мовленні 3. Функційність риторичних фігур у педагогічному мовленні 4. Функційність мовленнєвих засобів як риторичних у педагогічному мовленні 5. Характеристики мовленнєвої особистості педагога (тезаурусність, мнемонічність, лінгвокреативність, інкорпоративність, рефлексійність, толерантність, емпатійність) 6. Невербальне спілкування
12	<p>Особливості формування риторичної культури майбутнього вихователя</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальна модель риторичної підготовки майбутнього педагога 2. Проблема формування риторичної компетентності вихователів: теоретичний аспект 3. Риторика вихователя – ефективний засіб у створенні гармонійного навчально-комунікативного середовища 4. Механізм створення висловлювання 5. Риторика вчителя - активізація комунікативно-пізнавальної діяльності дітей 6. Основні етапи оволодіння риторичною культурою

IV. ПОЛІТИКА

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчим балом (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзаменів заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Плагіат заборонений.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за подвійним дипломом, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)

V. ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінка результатів навчання (види контролю, форми контролю)

Види контролю

Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні види контролю:

1. Поточний – здійснюється на практичних заняттях. За змістом він включає перевірку розуміння та запам'ятовування студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного заняття а також самостійною роботою здобувача освіти (умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал), здатність осмислити зміст теми, що вивчається, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал, а також завдань самостійної роботи.

2. Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля, упродовж двох академічних годин. До модульного контролю допускаються лише ті студенти, які виконали у повному обсязі всі види навчальних робіт (реферати, самостійні роботи тощо), передбачені робочою навчальною програмою та силабусом.

Студент вважається таким, що приступив до проходження модульного контролю, якщо він допущений до модульного контролю, з'явився на контрольний захід та отримав кваліфікаційні завдання.

3. Підсумковий – здійснюється у формі письмової комплексної контрольної роботи, яка охоплює весь матеріал тем модуля. Кожному студенту видається варіант контрольних завдань.

Виконання кваліфікаційних завдань кожний студент здійснює індивідуально. Студент може звернутися до викладача за роз'ясненням змісту завдання. При виконанні завдань студент може користуватися за дозволом викладача, словниками. Під час контрольного заходу студенту забороняється у будь якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами або використовувати не дозволені матеріали чи засоби.

Дисципліна складається з трьох змістових модулів. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів за:

- 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
- 2) модульні контрольні роботи або залік (максимум 60 балів).

Поточний контроль (макс = 40 балів)												Модульний контроль (макс = 60 балів)			Сума
Модуль I												Модуль II			
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		МКР I	МКР II	МКР III	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	20	20	20	
2	4	2	4	4	4	2	2	4	4	4	4	60			

Форми контролю – індивідуальна, фронтальна перевірка, контрольньо-модульна робота, залік.

Графік виконання завдань:

Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття, в день його проведення, визначеного навчальним розкладом. Оцінюванню підлягають завдання і до практичного заняття, і завдання для самостійної роботи. У результаті виставляється загальна оцінка з кожної теми. Максимальна оцінка за кожну тему 4 бали. У випадку, коли завдання виконуються несвоєчасно без поважної на те причини, максимальна оцінка за тему знижується і складає 1 бал.

Наприкінці вивчення дисципліни здобувач має написати письмові модульні роботи, максимальна оцінка за які складає 60 балів.

У сесійний період здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня складає залік, який дозволяє підвищити загальний бал.

Максимальна оцінка за курс складає 100 балів.

Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою. <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/34/d57a3defea8df2754eb8599a0234845e.pdf>

У випадку незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів), або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік. Результати модульних контрольних робіт скасовуються. Максимальна кількість балів при складанні заліку 60 балів. Якщо студент набирає за результатами поточного контролю і заліку менше 60 балів, залік він складає повторно.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90–100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75–81	Добре
67–74	Задовільно
60–66	Достатньо

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамович С. Д. Риторика : [учеб. пособие] / С. Д. Абрамович, М. И. Гураль, М. Ю. Чикарькова. – Черновцы : Рута, 2000. – 84 с.
2. Аверинцев С. С. Риторика и истоки европейской литературной традиции : [кн. для читателей, интересующихся риторикой] / С. С. Аверинцев. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1996. – 448 с.

3. Адамов Е. А. Личность лектора : [науч.-поп. изд. для лекторов, преподавателей и слушателей народных университетов, школ молодого лектора] / Е. А. Адамов. – М. : Знание, 1985. – 64 с.
4. Александров Д. Н. Риторика : [учеб. пособие для студ. вузов] / Д. Н. Александров. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 1999. – 534 с.
5. Андреев В. И. Деловая риторика: практический курс делового общения и ораторского мастерства : [кн. для преподавателей, студ., старшеклассников] / В. И. Андреев. – М. : Нар. образование, 1995. – 208 с.
6. Античные риторика : [собр. текстов, ст., комментарии и обобщения] / [под ред. А. А. Тахо-Годэ]. – М. : Изд-во МГУ, 1978. – 352 с.
7. Апресян Г. З. Ораторское искусство : [учеб. пособие для студ.] / Г. З. Апресян. – [3-е изд., перераб. и доп.] – М. : Изд-во МГУ, 1978. – 280 с.
8. Бабич Н. Д. Основы культуры мовлення : [навч. посіб. для студ. ун-тів] / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
9. Бадмаев Б. Ц. Психология обучения речевому мастерству : [учеб. пособие] / Б. Ц. Бадмаев, А. А. Малышев. – М. : ВЛАДОС, 1999. – 224 с.
10. Безменова Н. А. Очерки по теории и истории риторики : [монография для филологов] / Н. А. Безменова. – М. : Наука, 1991. – 216 с.
11. Бороздина Г. В. Психология делового общения : [учеб. пособие для преподавателей и студ.] / Г. В. Бороздина. – М. : ИНФРА – М. : [б. и.], 1998. – 224 с.
12. Браун Л. Имидж – путь к успеху : [кн. для широкого круга читателей] / Л. Браун ; [пер. с англ. Л. Царук]. – СПб. : Питер Пресс, 1996. – 288 с.
13. Вагапова Д. Х. Риторика в интеллектуальных играх и тренингах : [учеб. пособие для преподавателей и учеников школ, лицеев, гимназий, ин-тов] / Д. Х. Вагапова. – [2-е изд.] – М. : Цитадель, 2001. – 460 с.
14. Вандишев В. М. Риторика: экскурс в історію вчень і понять : [навч. посіб. для широкої аудиторії студ., викладачів і всіх, хто цікавиться історією та сучасним станом розвитку ораторського мистецтва] / В. М. Вандишев. – К., 2003. – 264 с.
15. Волков А. А. Основы русской риторики : [учеб. пособие для студ. вузов] / А. А. Волков. – М. : Изд-во МГУ, 1996. – 248 с.
16. Выготский Л. С. Мышление и речь : собр. соч. : в 6 т. / Л. С. Выготский ; [под ред. В. В. Давыдова]. – М. : Педагогика, 1982. – Т. 2 : Проблемы общей психологии. – 504 с.
17. Гетманова А. Д. Логика : [учеб. пособие для пед. учеб. заведений] / А. Д. Гетманова. – М. : Новая шк., 1995. – 416 с.
18. Глазунов С. В. Основы ораторського мистецтва та методики проведення навчальних занять : [навч. посіб. для вищ. навч. закл.] / С. В. Глазунов. – Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. – 144 с.
19. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі : [монографія для студ. вищ. навч. пед. закл., магістрів, асп., учителів, викладачів і всіх, хто цікавиться проблемами риторики] / Н. Б. Голуб. – Черкаси : Брама–Україна, 2008. – 400 с.
20. Гурвич С. С. Основы риторики : [навч. посіб. для студ. вузів] / С. С. Гурвич, В. Ф. Погорілко, М. А. Герман. – К. : Вища шк., 1978. – 173 с.
21. Дзюбенко О. Г. Культура дискуссий : [кн. для руководителей, педагогов, широкого круга читателей] / О. Г. Дзюбенко, Т. В. Присяжный. – Киев : Политиздат Украины, 1990. – 159 с.
22. Ерастов Н. П. Культура мышления лектора : [науч.-поп. серия для лекторов, пропагандистов] / Н. П. Ерастов. – М. : Знание, 1989. – 64 с.

- 23.Ерастов Н. П. Культура публичного выступления. Беседы с начинающим оратором : [кн. для широкого круга читателей] / Н. П. Ерастов. – Ярославль : Верхне-Волжское книж. изд-во, 1972. – 103 с.
- 24.Зарецкая Е. Н. Риторика: теория и практика речевой коммуникации : [моногр. для широкого круга настоящих и будущих спец.] / Е. Н. Зарецкая. – М. : Дело, 1998. – 480 с.
- 25.Зеленецкий К. П. Исследования о риторике : [науч.-поп. изд. для широкого круга читателей] / К. П. Зеленецкий. – М. : Знание, 1991. – 63 с.
- 26.Зязюн І. А. Краса педагогічної дії : [навч. посіб. для вчителів, асп., студ. серед. та вищ. навч. закл.] / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. – К. : Укр.-фін. ін-т менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
- 27.Иванова С. Ф. Путь к современной риторике : [учеб. пособие] : в 2-х ч. / С. Ф. Иванова. – М. : О-во «Знание» РСФСР, 1990. – Ч. 1. – 52 с.
- 28.Иванова С. Ф. Путь к современной риторике : · учеб. пособие · : в 2-х ч. / С. Ф. Иванова. – М. : О-во «Знание» РСФСР, 1990. – Ч. 2. – 48 с.
- 29.Иванова С. Ф. Специфика публичной речи : [кн. для слушателей школ молодого лектора] / С. Ф. Иванова. – М. : Знание, 1978. – 64 с.
- 30.Капская А. И. Основные тенденции развития мастерства слова педагога : [учеб. пособие] / А. И. Капская ; [отв. ред. А. В. Киричук]. – Киев : КГПИ, 1988. – 48 с.
- 31.Капська А. Й. Педагогіка живого слова : [навч.-метод. посіб.] / А. Й. Капська. – К. : ІЗМН, 1997. – 140 с.
- 32.Карнеги Д. Прихоти удачи. Как выработать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично? : [кн. для широкого круга читателей] / Д. Карнеги ; [пер. с англ. Ф. П. Красавина]. – Минск : Парадокс, 1996. – 432 с.
- 33.Клюев Е. В. Риторика (Инвенция. Диспозиция. Элокуция) : [учеб. пособие для вузов] / Е. В. Клюев. – М. : «ПРИОР», 1999. – 272 с.
- 34.Коваленко С. М. Сучасна риторика : [навч.-практ. посіб. для учнів, учителів-філологів, студ. філол., пед., юрид. ф-тів вищ. навч. закл.] / С. М. Коваленко. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 184 с.
- 35.Корнилова Е. Н. Риторика – искусство убеждать. Своеобразие публицистической речи античной эпохи : [учеб. пособие] / Е. Н. Корнилова. – М. : Изд-во УРАО, 1998. – 208 с.
- 36.Кравець Л. Риторика: від джерел до сучасності / Людмила Кравець // Дивослово, 2000. – № 6. – С. 44–46.
- 37.Куньч З. Й. Риторичний словник : [довідникове вид. для студ. і науковців] / З. Й. Куньч. – К. : Рідна мова, 1997. – 341 с.
- 38.Ломоносов М. В. Избранные философские произведения / М. В. Ломоносов ; [под общ. ред. и с предисл. Г. С. Васецкого] – М., 1950. – 758 с.
- 39.Ломоносов М. В. Полное собрание починений / М. В. Ломоносов. – М. ; Л., 1952. – Т. 7 : Труды по филологии, 1739–1758. – 995 с.
- 40.Лотман Ю. М. Риторика: избранные статьи : в 3-х т. : [кн. для спец., интересующихся проблемами речи] / М. Ю. Лотман. – Таллинн : Александра, 1992. – [Т. 1]. – 479 с.
- 41.Львов М. Р. Риторика : [учеб. пособие] / М. Р. Львов. – М., 1995. – 256 с.
- 42.Мацько Л. І. Риторика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – К. : Вища шк., 2003. – 311 с.
- 43.Меш Г. Ш. 10 уроків ораторської майстерності тим, хто вчиться виступати публічно : [наук-поп. та учб.-метод. вид.] / Г. Ш. Меш. – К. : Укр. НДІ проблем молоді, 1993. – 46 с.

44. Молдован В. В. Риторика загальна та судова : [навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / В. В. Молдован. – [2-ге вид.]. – К. : Інтер, 1999. – 320 с.
45. Мурашов А. А. Риторика : [хрестоматія-практикум] / А. А. Мурашов. – М. : Рос. пед. агентство, 1998. – 318 с.
46. Ораторы Греции : [сборник] / [пер. с древнегреч. ; сост. и науч. подгот. текстов М. Л. Гаспарова]. – М. : Худ. лит., 1985. – 495 с.
47. Прокопович Феофан. Філософські твори : в 3 т. / Ф. Прокопович. – К. : Наук. думка, 1979. – Т. 1 : Про риторичне мистецтво. – 511 с.
48. Рождественский Ю. В. Теория риторики : [учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов] / Ю. В. Рождественский. – М. : Добросвет, 1997. – 600 с.
49. Савенкова Л. О. Педагогічна риторика : [навч. посіб.] / Л. О. Савенкова – К. : КНЕУ, 2009. – 298 с.
50. Сагач Г. М. Загальна риторика: сучасна інтерпретація : [навч. посіб. для викладачів вузів, учителів, асп., студ.] / Г. М. Сагач, О. А. Юніна. – К. : Т-во «Знання України», 1992. – Ч. 1. – 143 с.
51. Сагач Г. М. Золотослів : [навч. посіб. для серед. і вищ. навч. закл.] / Г. М. Сагач. – К. : Райдуга, 1993. – 378 с.
52. Сагач Г. М. Золотослів : [навч. посіб. з риторики для серед. і вищ. навч. закл. України] / Г. М. Сагач. – К. : Школяр, 1998. – Ч. 1. – 253 с.
53. Сагач Г. М. Золотослів : [навч. посіб. з риторики для серед. і вищ. навч. закл. України] / Г. М. Сагач. – К. : Школяр, 1998. – Ч. 2. – 253 с.
54. Сагач Г. М. Похвальне красномовство : [практ. посіб. для вчителів, студ. серед. та вищ. навч. закл.] / Г. М. Сагач – К. : ІЗМН, 1996. – 156 с.
55. Сагач Г. М. Риторика в интеллектуальных играх : [метод. рек. для лекторов-методистов, игротехников, широкий круг читателей] / Г. М. Сагач, Е. А. Юнина. – Киев : Знание, 1990. – 28 с.
56. Сагач Г. М. Риторика : [навч. посіб. для студ. серед. і вищ. навч. закл.] / Г. М. Сагач. – [вид. 2-ге, переробл. і доповн.]. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2000. – 568 с.
57. Сагач Г. М. Словник-мінімум термінів красномовства : [лексикографічна праця для викладачів вузів, учителів, аспірантів, студентів] / Г. М. Сагач. – К., 1992. – 78 с.
58. Сопер П. Основы искусства речи : [кн. для учащ. и студ. всех форм обуч.] / П. Сопер. ; [пер. с англ. С. Д. Чижовой]. – М. : Просвещение, 1992. – 416 с.
59. Стернин И. А. Практическая риторика : [учеб. пособие для студ. вузов] / И. А. Стернин. – М. : Издат. центр «Академия», 2003. – 270 с.
60. Стец В. А. Основы ораторського мистецтва : [навч. посіб.] / В. А. Стец, І. І. Стец, М. Ю. Костючик. – Тернопіль : Екон. думка, 1998. – 60 с.
61. Томан І. Мистецтво говорити : [наук.-поп. кн. для широкого кола читачів] / І. Томан ; [пер. з чес. В. І. оменця]. – [3-тє вид.]. – К. : Україна, 1996. – 269 с.
62. Фіцула М. М. Педагогіка : [навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти] / М. М. Фіцула. – К. : Академія, 2000. – 544 с.
63. Чепіга І. П. Учительні євангелія як жанр ораторсько-проповідницького письменства / І. П. Чепіга // Мовознавство. – 1995. – № 6. – С. 39–46.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Колотілова Н. Риторика : <http://westudents.com.ua/knigi/549-ritorika-kolotlova-na.html>

2. Мацько Л., Мацько О. Риторика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2006 : http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мацько_Л._%B2.pdf
3. Олійник О. Ділове спілкування. Навчальний посібник. Красноармійськ, 2009 : http://www.kii.donntu.edu.ua/kaf_sgp/metod_dilove_spilkuv.pdf
4. Олійник О. Риторика : http://pidruchniki.ws/15840720/ritorika/ritorika_-_oliynik_ob
5. Онуфрієнко Г. Риторика. Навчальний посібник : <http://uchebniks.net/book/186-ritorikanavchalnij-posibnik-onufriyenko-gs.html> (дата звернення 12.10. 2019).
6. Сайтарли І. Культура міжособистісних стосунків. Київ, 2007 : <http://pidruchniki.ws/15840720/>